

Ádám meséi

Tales of Adam

Daniel Quinn

Az Izmael 1992-es megjelenése óta az olvasók arra vágytak, hogy bepillantást nyerhessenek a felfedezés mögötti spirituális dimenziókba, amikre Daniel Quinn csak utalt az Izmaelben és későbbi könyveiben. Most végre – valahára megérkezett hét mély, ugyanakkor csodálatosan egyszerű mese formájában, hogy bemutassa azt a világot, melyben az ember emberré lett.

A világ egy animista szemével: éppoly barátságos az emberi élet számára, mint amilyen a gazellák, oroszlánok, gyíkok, szúnyogok, medúzák és fókák számára – ez nem az a világ, ahol az embereknek bűnösen, idegen területeket meghódítva és leigázva kell élniük.

Ebben a világban az embernek megvan a maga helye az életközösségben – nem mint uralkodó, hanem mint egyenrangú – ahol mindenki útja isten tenyerében fut össze.

Ádám, a vadászó-gyűjtögető, az emberi történelem hajnalán átadja bölcsességének ajándékát fiának Ábelnek. Együtt figyelik meg a körülöttük lévő természetes világot, tanulva a ragadozók és prédák cselekedeteiből, a szélből és az óceánból. Ádám példázatok és mesék segítségével megtanítja fiát, hogyan éljen összhangban az őt övező világgal, így szerezzve nagyrabecsülést az Élet Törvényének. Nem egy elveszett világ az övék. Még ma is létezik, ahogy mindig is létezett – azoknak, akiknek van szemük, hogy észrevegyék.

Bevezetés

Az *Izmael*, a könyv melynek köszönhetően a legtöbben ismernek engem, irodalmi szempontból egy érdekesség, egy olyan könyv nyolcadik változata, amin közel 13 évig dolgoztam. Mindegyik változatban egy kicsit más utat jártam be és egy kicsit más felfedezéseket tettem. Néhányat ezek közül tovább tudtam vinni egyik könyvről a másikra, míg néhány legalább olyan értékeset vagy talán még értékesebbet, hátra kellett hagynom. E könyvemben található mesék az utóbbi kategóriába tartoznak. Eredetileg a negyedik változat, a *The Book of Nanash* részei voltak (A nanash szó héberül kígyót jelent). Míg a könyv összességében nem érte el azt, amit szerettem volna (azt a valamit, amit nem sikerült elérnem egészen az *Izmaelig*), ezek a mesék külön életet élnek és úgy gondolom érdemesek a megőrzésre.

DANIEL QUINN

A bőség jele

Amikor az istenek úgy döntöttek, hogy létrehozzák a világmindenséget, azt mondták maguknak: „Készítsük el saját bőségünk megnyilvánulásaként és helyezzünk el benne egy jelet, melyet megláthatnak azok, akik nyitott szemmel járnak. Törődjünk bőkezűen és kivétel nélkül minden dologgal: nem kevésbé a legtörékenyebb fűszállal, mint a legnagyobb csillaggal, nem kevésbé a szúnyoggal, mely csak egy óráig dalol, mint a heggyel, mely évezredekig magasodik, nem kevésbé egy pehelynyi csillámmal, mint egy egész folyónyi arannyal. Ne legyen két egyforma levél egyazon ágon, ne legyen két egyforma ág egyazon fán, ne legyen két egyforma fa egyazon földön, ne legyen két egyforma föld egyazon világban és csillagról csillagra ne legyen két egyforma világ. Ezáltal az Élet Törvénye egyszerűen érthető lesz mindenki számára, akinek van szeme, hogy meglássa: a nyúlnak, aki kimászik enni, a rókának, aki lesben áll, a sasnak, aki felettük köröz és az embernek, aki íját az égre emeli.”

Így tettek az elejétől a végéig, nincs két egyforma dolog az egész hatalmas világmindenségben, egyikre sem fordítottak kevesebb figyelmet, mint a másikra, több nemzedéknyi fajon át, mint ahány csillag van az égen. És azok, akiknek van szemük, hogy meglássák a jelet, követték az Élet Törvényét.

A nyúl dolga

Isten a bőséggel teli életet jelenti mindenhol, ahol az élet megtalálható, de nem minden évszakban és nem mindenkinek egyszerre. Miközben a sáskák gyarapodnak és a madarak lakomáznak, a bölények és a szarvasok éheznek; a hely mindvégig teli van étellel, épp mint azelőtt és épp annyira, amennyire csak lehet. Egyetlen hely sem sivatag ahol megtalálható az élet, legfeljebb az ember számára.

Történt egyszer, hogy Ádám egy ilyen helyen vert tábort és egy egész napon át eredménytelenül vadászott. Amikor látta, hogy ideje visszatérni, azt mondta fiának:

– Ma este rajtunk a sor, hogy éh gyomorral térjünk haza, isten ma nem szánt nekünk semmit.

De ebben a pillanatban egy fiatal kecske keresztezte útjukat és Ádám azon nyomban lecsapott rá. Felvette vállára és azt mondta:

– Gyerünk, menjünk vissza a táborba és osztozzunk lakománkon anyáddal is.

Naplementekor, amint átkeltek a patakon, Ábel észrevett a vízparton egy nyulat és sietve dobásra emelte dárdáját. Ádám fia fölé emelte kezét és mielőtt a dárda elrepülhetett volna, egy gyors mozdulattal elkapta a levegőben.

– Nem látod apám? – kiáltott Ábel – Ott egy nyúl a folyóparton!

– De látom – válaszolta Ádám.

– Akkor miért állítottál meg? Elszaladt! Pedig elkaphattam volna!

Ádám, aki csak most kezdte tanítani Ábelt a vadász-életre, hamarosan gyakorlott tanítónak válik, de ekkor még meglehetősen ügyetlen volt és nem tudott felelni fia kérdésére. Végül mégis kinyögött egy választ, távolról sem tűnt tökéletesnek számára, de ennél jobb nem jutott eszébe:

– Ennek a nyúlnak még volt elintézni való dolga.

Ábel, gyerek lévén, tele volt kérdéssel. Milyen elintézendő dolga lehetett a nyúlnak és honnan tudhat apja erről? Ádám butának és alkalmatlannak érezte magát, mivel természetesen fogalma sem volt, milyen elintézendő dolga lehetett a nyúlnak; ezt csak úgy mondta, de nem tudta, hogyan magyarázhatná el fiának. Aznap este a táborban, miután a kecskét levágták és megették, látván hogy fia még mindig a nyúl kérdésén rágódik, gondolkodott egy darabig, majd azt mondta:

– Itt van számodra egy történet. Egy napon fiam Ábel, egyedül ment vadászni és útja keresztezte egy a barlangjába visszatérő oroszlán útját. Ez az oroszlán egész nap eredménytelenül vadászott és tudta, hogy társa és kicsinyei éhesek lesznek. Ezért rávetette magát Ábelre, megölte és elhurcolta odújába. Most mondd el, mit gondolsz erről a történetről és mit tennék én, ha ez valóban megtörténne veled?

Ábel gondolkodott egy darabig, majd azt mondta:

– Gondolom megsiratnál.

– Igen, – válaszolta Ádám – megsiratnálak, de nem haragudnék az oroszlánra, hogy elvette azt, amit isten az éhsége csillapítására küldött. Itt van még egy történet. Egy napon Ábel egyedül ment vadászni és útja keresztezte egy a barlangjába visszatérő oroszlán útját. Ez az oroszlán egy kecskét vitt állkapcsaival, de amint meglátta Ábelt, eldobta a kecskét és

Ábelre vetette magát, mondván „a kecskét és a fiút is megszerzem.” Most mondd el, mit gondolsz erről a történetről és mit tennék én, ha ez valóban megtörténne veled?

Ábel újra gondolkodott, majd azt mondta:

– Egy oroszán sosem tenne ilyet.

– Tévedsz – válaszolta Ádám – Van olyan oroszán, mely ilyet tenne, de azt az oroszánt én felkutatnám és levadásznám, mivel az egy örült oroszán, egy olyan oroszán, ami mindent megöl amit csak lát, még ha nincs is rá szüksége. Azt gondolja: „ha mindenkit megölök, akit csak látok, akkor az isteneknek nem lesz hatalmuk felettem, sosem tudják majd azt mondani, hogy ma az oroszánon van a sor, hogy éhezzen, ma az oroszánon van a sor, hogy meghaljon. A világon mindent megölök és csak én élhetek. Megeszem a mezei nyulat, ami a rókáé lett volna, így a róka meghal; megeszem az antilopot, ami a farkasnak jutott volna, így a farkas meghal; de én élni fogok! Én döntöm el, ki ehet és ki nem, ki élhet és ki nem. Így én örökké élhetek, fittyet hányva az istenek akaratára.” És ez az örület az oroszánt minden élő pusztítójává teszi.

Ádám folytatta:

– A kecske és a nyúl, amiket ma láttunk, ennek a helynek az élővilágához tartoztak, ami maga isten; mindketten az ő tenyeréből ettek, ahogyan mi is. De a nyulat nem nekünk szánta. A kecske volt a miénk; isten küldte nekünk az ő ajándékaként. A nyúl továbbra is istenhez tartozott; volt még egy órája, még egy napja, még egy éve, amit isten tenyerében élhetett. Ha elejtettük volna, az egyenlő lett volna azzal, hogy elloptuk istentől ami az övé; és ez gyilkosság lett volna.

Másnap a vadászaton Ádám és fia ismét nem járt szerencsével és

napnyugta előtt üres kézzel indultak vissza táborukba. De amint átkeltek a patakon, ott találták a parton várakozva ugyanazt a nyulat, mint tegnap.

Ádám lelőtte, majd így szólt Ábelhez:

– Most már látod, hogy nem volt szükségünk rá, hogy elragadjuk isten tenyeréből ezt a nyulat és félretegyük másnapra, isten végül így is adott nekünk, ha nem ezt a nyulat, hát valami más élőlényt. Tegnap úgy döntött, hogy ez a nyúl élhet még egy napot, ahogyan azzal, hogy most nekünk adta a nyulat úgy döntött, hogy mi élhetünk még egy napot.

Hát így történt ez azokban az időkben, amikor az istenek gondozhatták az általuk vetett kertet. Ahol meglobbantották az élet lángját ott virágzott, ahonnan pedig elfordultak ott hanyatlott, az ő akaratuk szerint. És ahogy a világegyetem egészébe, úgy a földbe is azt írták, hogy sem egy nemzedéken belül, sem nemzedékről nemzedékre, nem lesz két egyforma dolog. Beleírták ezt minden létező dolog legbelsőbb lényegébe, így növekedett és változott kezeikben minden dolog és minden faj, nemzedékről nemzedékre, korszakról korszakra.

Az ember vagy Ádám vagy Homo névre keresztelt faj épp annyira növekedett és változott az Élet Törvénye alatt, mint a többiek, és így több millió év alatt a Homo habilisből Homo erectus, a Homo erectusból pedig Homo sapiens lett. Nemzedékről nemzedékre, kivétel nélkül mindannyian emberek és mindannyian vadászó-gyűjtögetők voltak, és mint ilyenek, ugyanazon Törvény követőiként éltek, ahogyan a veréb, a medve és a delfin. És ezalatt a több százezer nemzedék alatt az isteneknek egyszer sem kellett megfenyíteniük őket életmódjukért, egyszer sem kellett szobrokat adniuk az irányításukhoz, tanárokat küldeniük a megvilágosodásukhoz, vagy prófétákat képezniük a

megváltásukhoz; mivel végig az egyetlen Törvényt követték, amit
mindenki számára a világegyetembe írtak, és így az ő tenyerükben éltek.

Nyomok

Egy napon Ádám elvitte fiát az erdőbe. A fákon a fejük felett lármát csaptak a madarak. Ádám megállt és intett fiának, hogy álljon meg ő is. Egy darabig mozdulatlanul, csöndben álltak, majd kisvártatva Ábel megkérdezte:

– Miért álltunk meg itt apám?

De Ádám intett a kezével, hogy maradjon csöndben. Hamarosan az erdő elcsöndesedett és Ádám suttogva megjegyezte:

– A madarak megfélemeztek arról, hogy itt vagyunk és abbahagyták a vészlármázást. Maradj nyugton és figyelj.

Ahogy figyeltek, az erdő élőlényei, akik a madarak vészjelzésére rejtőztek el, egymás után bújtak elő, hogy folytassák félbeszakított tevékenységüket. Az egér, a vakond, a borz, a mosómedve, a mókus és az őz, mind a dolgukra indultak, mintha Ádám és Ábel láthatatlanok lennének. Ádám megmutatta Ábelnek az állatok nyomait, és miként lehet világosan kiolvasni belőlük minden megtorpanásukat amikor táplálkoztak, minden tétovázásukat, pillanatnyi ijedelmüket és gyors léptüket. Ádám ezután kinyújtotta karját és Ábel, anélkül hogy megértené miért teszi, az apja tenyerében található nyomvonalat kezdte tanulmányozni.

Végül Ádám visszavezette fiát ugyanazon az erdei úton, amelyen jöttek és megmutatta, hol keresztezték utukat vagy követték azt más élőlények. Mikor végre elhagyták az erdőt és Ádám nem szólt többet, Ábel megkérte, hogy magyarázza el a látottakat.

– Nincs mit magyarázni, – válaszolta Ádám – minden nyomvonal isten tenyeréből indul és az ő tenyerében ér véget. Minden nyomvonal egy élet.

De Ábel nem volt megelégedve ezzel a válasszal és kérte apját, hogy folytassa. Ádám gondolkozott egy darabig, majd azt mondta:

– Amikor találkozik a vadász és a zsákmány, mindketten a saját nyomvonalukat követik, nincs olyan nyomvonal széles-e világon, mely isten tenyerén kívül esne.

De Ábel továbbra is nyaggatta apját kérdéseivel. Végül Ádám azt mondta:

– A nyomvonalak úgy fonódnak össze isten tenyerében, mint egy vég nélkül szőtt háló, és a tiéd vagy az enyém semmivel sem jelentősebb vagy jelentéktelenebb, mint a bogaré, a mókusé vagy a verébé. Mind összetartoznak.

És ezen túl Ádám nem tudott mit hozzátenni.

A csótány, aki hegyet tartott a hátán

Késő ősszel Ádám és családja készülődött a hegyek mellé épült táboruk elköltöztetésére. Ábel, aki ekkor még kislány volt, megkérdezte:

– Miért megyünk el?

Ádám azt válaszolta:

– Emlékszel milyen volt ez a hely, mikor nyáron idejöttünk?

Bővelkedett vadakban és bogyók, gabona, dió és gyümölcsök nőttek mindenfelé. De mostanra a vadak odébbálltak, a fák és a mezők viszont már nekünk adták ajándékaikat. Észrevehetted, hogy napról napra messzebb kell vándorolnunk táborunktól a napi betevőnk megszerzéséért. Ha itt maradnánk, szükségtelenül fárasztanánk ki magunkat.

Ábel megkérdezte, hogy jövőre visszatérnek-e ugyanide. Ádám azt mondta:

– Nem, jövőre nem és az azt követő évben sem, de a harmadik évben majd visszatérünk.

Ádám ezután még egyszer utoljára felvitte fiát a hegyekre és Ábel megkérdezte:

– Miért vadászunk apám? A mai napra van elegendő ételmünk a táborban.

Ádám elmosolyodott, majd azt mondta:

– Ha az istenek küldenek számunkra valamit, elveszük. Nem

kényelemből, hanem szükségből. A téli táborhelyre vezető utunk hosszú lesz és nem lesz sok időnk vadászni.

Amint mentek a hegynek felfelé, erősen havazni kezdett és Ábel azt mondta:

– Forduljunk vissza apám, különben halálra fogunk fagyni.

De Ádám azt válaszolta:

– Nem fogunk halálra fagyni.

És ment tovább. Nemsokára friss nyomokra leltek a hóban és Ádám azt mondta:

– Gyere, megmutatom hogyan fuss le egy nyulat, attól majd kimelegszel. Miközben a nyomot követték, Ádám elmagyarázta mi lesz Ábel feladata a hajszában, majd nemsokára a kőfejtőjük közelébe értek.

A vadászok közeledését meghallva, a nyúl mozdulatlanul lapult a hóban, szinte láthatatlan volt. De mikor még közelebb jöttek és már csak néhány lépésnyire voltak, a nyúl kiugrott és villámsebessen szaladt előre. A vadászok üldözőbe vették, de hamar lemaradtak, mígnem Ádám azt kiáltotta, „Most!”, és kitért balra. Apja utasításait követve Ábel kitért jobbra, de azt gondolta magában, hogy „sohasem fogjuk utolérni a nyulat!” Ebben a pillanatban a nyúl jobbra fordult, egyenesen Ábel útját keresztezve, és a fiú futás közben könnyedén elkapta.

Ábel ámulatba ejtve kérdezte apját, honnan tudta, hogy a nyúl ebbe az irányba fog fordulni.

– Ha egy nyulat üldözöl, figyeld a füleit – válaszolta Ádám – Pont mielőtt fordul, le fogja lapítani füleit. Ez lesz számodra a jel, hogy kitérj az egyik irányba. Ha jól tippelsz, a nyúl a karjaidba fog szaladni. Ha

rosszul és a másik irányba fut, újra be kell cserkészned és reménykedni, hogy másodjára jobban döntesz.

Amint a vadászok visszaindultak táborukba, még jobban havazott és Ábel vacogni kezdett.

– Miért keltesz ekkora zajt? – kérdezte Ádám és fia azt válaszolta, hogy azért, mert fázik. – Akkor álljunk meg melegedni – mondta Ádám és leült a hóba.

– Nem fogsz tüzet gyújtani? – kérdezte Ábel. De apja azt válaszolta, hogy – A tűzgyújtás csak a melegedés egyik módja. Ez egy másik. Ülj le csendben és ne gondolj többé a hidegre úgy, mint egy ellenségre, aki el akar pusztítani.

Ábel megpróbálta, de a fogai továbbra is vacogtak és összébb húzta ruháit. Látva ezt, apja megjegyezte:

– A ruháid miatt fázol.

Ádám felemelte a nemrég elfogott nyulat és azt mondta:

– Nem a szőre tartotta melegen ezt a nyulat. A nyúl és a hideg egyek voltak.

Ezután levette ruháit és félretette őket.

– Máris jobb – mondta – Máris melegebbnek érzem magam.

De Ábel nem volt hajlandó levenni ruháit és hamarosan úgy reszketett, mint egy kismadár egy róka fogai közt.

– Talán ha meghallgatsz egy történetet, az felmelegít majd – mondta Ádám – Lássuk, hátha eszembe jut egy.

Egy kis idő után belekezdett:

– Egyszer volt, hol nem volt, volt egy fiatal csótány, aki egy fa alatt lakott a hegyoldalon. Egy nagyon bátor és rendíthetetlen csótány volt, ugyanakkor nagyon fafejű is. Ahogy felnőtt, megtanulta mit jelent csótánynak lenni, de mivel fafejű volt, nem akart tudomást venni róla. „Mi csótányok helyet adunk”, mondta neki apja. „Mindennek helyet adunk, ezért vagyunk képesek a túlélésre. A legkisebb veszély közeledtével olyan vékonyakká válunk, mint egy falevél és bebújunk akár a legapróbb közeli repedésbe is.”

De a fiatal csótány ezt a fajta életfelfogást gyávának és megvetendőnek érezte. „Az igaz, hogy olyan vékonyakká tudunk válni, mint egy falevél – mondta – De hát mi végre adtak nekünk az istenek jó erős páncélt, ha nem azért, hogy megvédjen? Én semminek sem fogok helyet adni. A terület, melyet a testem elfoglal az enyém. Nem fogom elhagyni, nem fogok olyan vékonyá válni, mint egy falevél, hogy egy repedésbe bújjak. Meg fogom védeni a jó erős páncélommal.”

Egy napon egy levél pottyant rá egy fáról, de ő egy helyben maradt, azt mondta a levélnek: „Ez a hely nem a tiéd. Nem fogok odébbállni és olyan vékonyá válni, mint te, hogy egy repedésbe bújjak. Nem adok neked helyet.” És a csótány ellenállt a levélnek, amit nemsokára odébb fújta a szél.

Hamarosan egy dió pottyant rá a fáról, de a csótány egy helyben maradt, azt mondta a diónak: „Tudom, hogy ha olyan vékonyá válnék, mint egy falevél, lepihenhetnél azon a helyen, amit most a testem elfoglal. De ez az én helyem és te nem kaphatod meg. Nem adok neked helyet.” És ellenállt a diónak, ami hamarosan odébb gurult.

Nemsokára egy nehéz kő gördült le a hegyről, egyenesen a csótányra.

A csótány ezúttal is egy helyben maradt, azt mondta a kőnek: „Tudom, hogy a világ összes helye közül te épp azt választottad pihenőhelyül magadnak az elkövetkezendő évszázadokra, ahol az én testem áll, de nem kaphatod meg. Nem fogom átadni neked azzal, hogy olyan vékonyá válok, mint egy falevél. Nem adok neked helyet.”

És bár remegő lábakkal és sajgó háttal, de a csótány kibírta a követ, ami hamarosan legördült a páncéljáról és odébb gurult.

Viszont a kő csak egy lavina kezdete volt, mivel eljött a hegyomlás ideje. Hamarosan az egész egyenesen a csótány hátán landolt. De a csótány még ezalatt a hatalmas teher alatt is egy helyben maradt és azt mondta: „Azt hiszed, hogy csak azért mert te egy hegy vagy, rávehetsz, hogy helyet adjak neked? Nem fogok! Beterítheted a föld bármely pontját – az összes tengerét, völgyét és mezőjét, de ezt a kis területet, amit a testem elfoglal, megtagadom tőled. Nem fogom feladni, hogy olyan vékonyá váljak, mint egy falevél.”

Bár a lábai meginogtak és minden izma megfeszült az erőlködéstől, egy rövidke pillanatig ez a vakmerő csótány egy hegyet tartott a hátán. Aztán persze összeroppant és egy szempillantás alatt olyan vékonyá préselődött, mint egy falevél.

Ábel, akaratlanul még mindig reszketve, némán nézett apjára, és Ádám folytatta:

– Épp úgy reszketsz, mint a csótány a hegy súlya alatt. Izmaid tiltakoznak a lehetetlen feladat ellen amit nekik adtál, hogy megtagadják a hidegtől azt a kis helyet, amit a tested elfoglal. Ez nem lehetséges, és az izmaid tudják ezt. Ha nem csinálsz helyet, össze fogsz roppanni. Így vagy úgy, de a hideg meg fogja szerezni azt, amit védeni próbálsz. Ezen a

hegyen már mindenbe behatolt – a talajba, a fákba, a madarakba, az állatokba és a bogarakba, még belém is. Csak te szenvedsz, mert csak te próbálsz visszatartani ezt a hatalmas erőt parányi izmaiddal. A hegy nem volt a csótány ellensége, de ő azzá tette és ezért összeroppant. A hideg sem az ellenséged, de épp oly erővel fog összeroppantani, mintha az ellenséged lenne, ha nem csinálsz neki helyet.

– Nem tudom hogyan – rebegte Ábel.

– Lazítsd el az izmaid – válaszolta az apja – Ne küzdj azért, hogy kinn tartsd a hideget. Hagyd, hogy átjárja a tested. Add meg neki azt a helyet, amit mindenképpen elfoglalna. És akkor látni fogod, hogy nem gonosz és ellenséges, sőt egyáltalán eszébe sem jutsz.

Ábel úgy tett, ahogy apja tanácsolta és meglepetésére azt vette észre, hogy újra jól kezdi érezni magát.

– Nincs is annyira hideg, mint hittem – jegyezte meg.

Ádám megvonta vállát – A hegy csak azért volt nehéz, mert a csótány a hátán akarta megtartani.

Hamarosan folytatták útjukat és amint a táborhoz közeledtek, Ádám azt mondta:

– Szinte mindig van rá lehetőség, hogy félreálljunk az elemi erők elől. Sose szállj szembe velük közvetlenül, mintha legyőzendő ellenségeid lennének. Ha így teszel, úgy fogsz összeroppanni, mint egy tojás a szikla súlya alatt.

Marionett Gazella

A lápos terület egy széles szavanna mellett helyezkedett el, egy napon Ádám elvitte fiát a füves pusztára, hogy becserkésszék az ott legelésző gazellákat. Hosszú órákon át követték a csordát, ügyelve hogy végig szélirányban maradjanak. Ábel megkérdezte, hogy mire várnak, de Ádám jelzett neki, hogy maradjon csendben és figyeljen.

Eltelt még néhány óra, mikor Ádám egy újabb jelet adott: Most légy résen! Ebben a pillanatban egy oroszlán ugrott ki a fűből, egyenesen a gazellák közé, egyet hamar leterített, míg a többiek szétszéledtek.

Mikor vége volt, Ádám megkérdezte Ábelt, hogy mit látott.

– Az oroszlán elkapott egy gazellát – mondta a fiú.

– Igen – válaszolta Ádám – De nem azért vagyunk itt, hogy az oroszlánt tanulmányozzuk, nem ő a mi zsákmányunk. Minket a gazellák érdekelnek. Róluk mit tanultál?

Ábel gondolkodott egy darabig, de azon kívül, hogy elmenekültek amikor az oroszlán megjelent, nem jutott eszébe más.

– Túlságosan belemerültél a támadás látványába – mondta Ádám – Pedig mikor az oroszlán feltűnt, az elejtés már jóformán elkerülhetetlen volt, nem különösebben érdekesítő. A csorda többi részét kellett volna figyelned. Az első és legnyilvánvalóbb, hogy gondolkodás nélkül hátrahagyták az elesett társukat.

Ábel tiltakozott mondván, hogy minden csordában élő állat így tesz.

– Ez nem így van – válaszolta Ádám – Egy csapat pávián akár az

oroszlán ellen is fordulhat és cafatokra tépi. De nem ez a lényeg. Gyere, keressük meg, hol gyűltek össze ismét a gazellák.

Amikor újra rátaláltak a csordára, Ádám jelzett fiának, hogy a gazellákat nézze és ne őt. Ekkor Ádám felállt a fűből, majd egy kiáltással a riadt gazellák közé vetette magát. Hirtelen a levegő megtelt minden irányba szökellő gazellákkal. De Ábel meglepetten látta, hogy a küzdelem épp olyan hamar véget ért, ahogyan elkezdődött. Néhány pillanat múlva a gazellák ismét nyugodtan legelésztek, mintha mi sem történt volna.

– A gazelláknak nem kell a világ végéig szaladniuk ahhoz, hogy elmeneküljenek az oroszlán elől – magyarázta apja – Elég egyetlen szökellés és máris a rajtaütésen kívül találják magukat, függetlenül attól, hogy az oroszlán sikerrel járt-e vagy sem. Ha az oroszlán elejtette valamelyikőjüket, a további menekülés szükségtelen, de ha elvétette, a menekülés szintúgy értelmetlen, mivel esélytelen, hogy az oroszlán utolérjen egy éber gazellát. Így vagy úgy, de az oroszlán első rajtaütése után a gazellák számára egyetlen szökellés épp olyan hatásos, mint ezer.

– De ha az oroszlán elvéti a támadást, nem vadássza majd le egyenként a gazellákat? – kérdezte Ábel.

– Lehetséges – válaszolta Ádám – De mit számít? Gondolod a gazelláknak minden egyes alkalommal a világ végéig kellene szaladniuk ha egy oroszlán van a közelben? Mi mást találhatnának ott, mint egy másik oroszlánt? Semmi értelme a világ végéig szaladni, ha egyetlen gyors szökeléssel kikerülhetsz bármely ragadozó közelségéből.

Ábel elgondolkodott ezen egy darabig, majd megrázta a fejét.

– Értem, de nem látom, miben lenne ez a segítségünkre, hiszen mi

nem vagyunk oroszlánok.

– Épp azért van a segítségünkre, mert nem vagyunk oroszlánok.

De Ábel megint a fejét rázta.

– Nézd, – mondta Ádám – a gazellák szökellése arra lett kitalálva, hogy megvédje őket az oroszlántól, aki nyilvánvalóan nem fogja egyenként becserkészni a zsákmányát. Inkább a csordára támad, mert ott sokkal nagyobb az esélye a sikerre. De mi nem vagyunk oroszlánok és a gazellák szökellése nem tud versenyre kelni az ügyességünkkel és türelmünkkel. Figyelj és maradj hátra.

Ádám nekilátott, hogy becserkészen egy gazellát a szétszóródott csordából. Amint hátulról közelített, a gazella felemelte fejét és körbenézett, de Ádám mozdulatlanul állt mindaddig, míg a gazella újra legelészni nem kezdett. Amikor már csak húsz lépésnyire volt, a gazella újra feltekintett és Ádám ismét megtorpant. A gazella néhány pillanatra megvizsgálta, majd nem látva benne veszélyt, békésen legelészett tovább. De mikor Ádám már csak tíz lépésnyire volt, talán valami zaj miatt, a gazella bizonytalanul odébb ugrott úgy harminc lépésnyi távolságra.

Ádám körbement, hogy ismét a gazella háta mögé kerüljön és újra elkezdte becserkészni, mindig megtorpanva, amikor az feltekintett. Néhány perc múlva már elég közel volt ahhoz, hogy kinyújtsa kezét és megérintse. Gyengéden rátette kezét a hátára, mondott néhány szót, és a riadt gazella messzire szökött.

– Most próbáld meg te – mondta fiának – És ne feledd, mikor a gazella feltekint, nem vadász vagy, hanem egy fa.

Ábel kiválasztott egy gazellát és elkezdte becserkészni, de híján volt

apja készségeinek. Már akkor elárulta közeledtét, amikor még csak ötven lépésnyire volt és a gazella nyugtalanul odébbállt. Ádám látta, hogy Ábel fokozatosan egy a táborhelyük mellett található mocsaras terület felé terelgeti a gazellát, ahol az még nyugtalanabb lesz, mint eddig. De nem szólt semmit, inkább hátramaradt, amíg szem elől nem tévesztette a fiút. Aztán levágott egy fakérget és leült, hogy a szálakból egy hosszú kötelet készítsen.

Ábel nemsokára visszatért és Ádám látta az arcán, hogy nem járt sikerrel a gazella becserkészésében.

– Arra lenne szükség – mondta Ádám – hogy egy kötelet köss a gazella nyaka köré. Úgy elkaphatnád.

Ábel keserűen felnevetett és megkérdezte, mégis hogyan kerüljön olyan közel a gazellához, hogy kötelet köthessen a nyaka köré.

– Nem így értettem – mondta Ádám – Gyere, megmutatom.

A kötél egyik végét a dereka köré tekerte, a másik végét pedig odaadta fiának.

– Én vagyok a gazella, te pedig a vadász. A kötél az, ami összeköt minket. Én most legelészni fogok és amint észreveszem, hogy te ott vagy a zsineg túlvégén, jelezni fogom.

Ádám odébb ment és mikor elérte a kötél végét, egy rántást érzett a derekán. Gyanakvóan körbenézett és azt mondta:

– Ki vagy te és miért követsz engem?

– Egy vadász vagyok – válaszolta Ábel.

Ádám nevetett – Fának kéne lenned, nem pedig vadásznak. És ne nézz a szemembe, ha megfordulok.

Ezután Ádám ismét odébb ment, de szinte azonnal rántást érzett a derekán. Megállt, gyanakvóan körbenézett, de Ábel igyekezett fának tűnni.

– Ez már jobb – mondta Ádám – De készen kell lenned, hogy akkor mozdulj, amikor én mozdulok, különben minden egyes alkalommal érezni fogom, hogy ott vagy a zsineg túlvégén.

Ádám újra odébb ment. Néhány pillanatig a kötél folyamatosan és enyhén feszült a dereka körül, de aztán érezte, hogy lazul.

– Ez mi? Valaki biztosan közel akar lopózni hozzám!

Megfordult és látta, hogy Ábel valóban egy lépéssel közelebb volt, mint korábban.

– Folyamatosan feszesen kell tartanod a kötelet. Különben nem fogod tudni, hogy mit fogok tenni a következő pillanatban – én viszont tudni fogom, hogy te mit csinálsz. Ha a kötél lazul tudom, hogy közeledsz hozzám.

Ádám ismét odébb ment és ezúttal nem érzett sem rántást, sem lazulást a derekán. – Jó – mondta és folytatta a sétát.

– Most már össze vagyunk kötve, vadász és préda. De a kötél nem az egyedüli eszköz a kezekben. Hagyd, hogy a szemeid, a füleid és a bőröd is kötelekké váljanak. Hagyd, hogy elárulják neked a gondolataimat, hogy mikor torpanok meg legelészni, mikor indulok tovább újra és mikor találok egy zamatos fűcsomót itt vagy ott.

Hamarosan Ábel finoman és könnyedén követte apja mozdulatait anélkül, hogy jelezne jelenlétét. Ádám azt mondta:

– Most nagyon türelmesen elkezdhetsz közeledni felém. Ne feledd,

mivel a köteled rajtam van, már a tiéd vagyok. Már csak be kell fognod, mint egy halat. De légy óvatos, ne változtass a kötél feszességén.

És nemsokára Ábel elég közel volt, hogy kinyújtsa kezét és megérintse apja vállát.

Mostanra már majdnem teljesen beesteledett, így visszaindultak táborukba. Egy darabig csöndben sétáltak, majd Ábel azt mondta:

– Még mindig nem vagyok biztos benne, mit is tanultam. Már ráérezek a derekadra kötött zsinórra és könnyedén tudlak követni. De soha sem lesz kötelem egy gazella nyaka körül, hogy követhessem.

– Ha a gazella hozzád tartozik, akkor lesz – válaszolta Ádám – A te nyomvonalad és a gazelláé is részei az isten tenyerében vég nélkül szőtt hálónak. Ha a gazella a tiéd, te és ő épp annyira biztosan lesztek összekötve, mint ahogy te és én voltunk. De azt nem tudom megmondani, hogyan találj rá erre a zsinórra. Tudni fogod, amikor a kezében tartod.

Otthonra lelni a tengerben

Egy napon, amikor Ádám és családja egy folyó és a tenger torkolatánál táboroztak, egy vadkan nyomai után kutattak és Ádám átengedte fiának a vezetést. Amikor eltűntek a nyomok a sűrű bozótban, Ábel körbejárta a bozótot és megállapította, hogy az a folyóra néz, és a vadkan nyilvánvalóan átkelt a folyón. Átvezette apját a folyón, ahol azt remélte, hogy újra rábukkannak a nyomokra. De a folyópart sziklás volt és Ábel nem találta a vadkan átkelésének nyomait.

Míg Ábel föl-alá rohangált a folyóparton a nyomok után kutatva, Ádám leült háttal egy fának. Hangyák véget nem érő sora vonult el Ádám fája mellett és miközben fiára várt, azzal szórakoztatta magát, hogy nézte, amint a hangyák utat törnek maguknak a porban.

Hamarosan Ábel a kudarc miatt dühösen és csalódottan ment oda ücsörgő apjához és türelmetlenül bámult lefelé. Ádám fiára nem figyelve, egy levelet helyezett a hangyák útjába, és amikor néhányan felkapaszkodtak rá, a hangyák vonulásán kívülre tette a levelet. A hangyák zavarodottan leszaladtak a levélről és kétségbeesett erőfeszítések közepette minden irányba keringeni kezdtek, hogy megtalálják a rejtélyesen eltűnt társaikat.

Ábel nem bírta tovább magában tartani türelmetlenségét és azt mondta:

– Miért játszol ezekkel a hülye hangyákkal, mikor a vadkanunk egyre messzebb kerül?

Ádám nevetett és azt mondta:

– Ezek a hülye hangyák épp azt próbálják megtanítani neked, hogyan kell megtalálni egy elvesztett nyomot. De mivel túl dühös voltál ahhoz, hogy figyelj, így elszalasztottad az egészet és a hangyák már visszataláltak. Nézz ide, megmutatom még egyszer.

Ezúttal Ádám egyetlen hangyát helyezett a vonuláson kívülre.

Mikor Ábel figyelt, rájött, hogy a mozdulatok, amik korábban zavarodottnak és kétségbeesettnek tűntek, valójában mind tele voltak céllal és tervszerűséggel. A hangya egy ideig egy egyenes vonal mentén haladt, megállt, majd megfordulva egy ívben visszatért a kiindulási ponthoz, ahol újra megtorpant mielőtt más irányba indult volna, hogy egy még szélesebb ívben térjen vissza a képzeletbeli vonal másik oldalára. Ily módon növelve folyamatosan a keresés körét, egyik ívvel a másik után, míg végül az metszi a menetelő hangyák vonulását. Ekkor az elveszett dolgozó újra elfoglalta a helyét és felvette a ritmust.

– Legyen a folyó a keresésed kiindulási vonala – mondta Ádám – Kezdd egy kis ívvel a folyó felső szakaszától az alsó felé. Mikor leértél, menj feljebb a felső szakaszon, majd körözz le ismét az alsóhoz. Végül a vadkan és a te nyomvonalad keresztezni fogják egymást.

A hangyák példáját követve Ábel hamarosan rálelt a vadkan nyomára és a két vadász újra úton volt. A nyomok végül nyílt terepre, a tengerhez vezettek, úgyhogy Ádám és Ábel hamar behozták az elvesztegetett idő okozta lemaradásukat és nem voltak messze a vadkantól.

Miután ellenőrizték fegyvereiket, sietni kezdtek. De még mielőtt használhatták volna őket, a tengerparton találták magukat, ahol meglepetten látták, amint csendben elúszik a zsákmány.

– Na ilyet még sohasem láttam – mondta Ádám, de Ábel megkérdezte:

– Nem megyünk utána?

Ádám megrázta a fejét – A vízben soha nem tudnád elfogni – mondta – És tudnál tenni vele, ha mégis?

De Ábel nagyon eltökélt volt, hogy megszerezze a vadkant, akit oly' sok órán keresztül követett, és berohant a tengerbe.

Ádám elmosolyodott és leült a partra várakozni. Nemsokára meghallotta, hogy fia száz méterre a parttól segítségért kiáltozik. A tengerre tekintve látta, hogy Ábel az épp csak a mellkasáig érő vízben ácsorog.

– Mi a gond? – kiáltotta Ádám.

– Nem tudok megmozdulni! – kiáltotta vissza Ábel – A víz befelé húz a mélybe!

Amint Ádám begázolt odáig, ahol a fia állt, érezte lábán a sodrás növekvő nyomását. Ábel mellé érve azt mondta:

– Nos, most már mindketten az elemi erők markában vagyunk. Küzdjünk és süllyedjünk el vagy maradjunk itt és haljunk éhen?

– Fogalmam sincs mit tegyünk! – válaszolta Ábel – úgy érzem, ha elengedném magam, beszippantana a tenger.

– Ez így is lenne. Mondtam neked, hogy szinte mindig van lehetőség elállni az elemi erők útjából. De ez nem jelenti azt, hogy oda kell vetned nekik az életed, mint egy falevél a szélben. Nem jelenti azt, hogy tehetetlenül fel kell adnod és hagynod, hogy azt tegyék veled, amit akarnak.

Aztán Ádám megkérdezte:

– Hová is szeretnél eljutni?

– A part felé – válaszolta Ábel.

– És próbáltál a part felé menni? Mutasd meg hogyan.

Ábel nekifeszült a víznek, de aztán azt mondta:

– Nem merem felemelni a lábam. Ha elveszítem a talajt, elsodor a víz.

Ádám előzékenyen bólintott.

– Épp azt teszed, amit mondtam, hogy ne tegyél. Egyenesen szembe akarsz menni az áramlással, úgy támadod, mintha az ellenséged lenne. Korábban, amikor a vadkannak nyoma veszett a bozótnál, nem mentél neki egyenesen az akadálynak. Nem ugrottál fejest a bozótba, inkább körbejártad, tudván, hogy értelmetlen nekirohanni egy áthatolhatatlan helynek csak azért, mert útban van. Valamelyik oldalán kellett hogy legyen egy járható út és te megkerested. Használd ugyanazt az érzékedet most is, mint amit a sűrű bozóttal szemben alkalmaztál.

Néhány pillanatnyi gondolkodás után Ábel elindult a parttal párhuzamosan és Ádám követte. Néhány száz méter múlva találtak egy helyet, ahol a sodrás enyhülni kezdett és apránként kiértek a szárazföldre.

Miközben visszafele tartottak a táborhelyre, Ábel megkérdezte apját, hogy szerinte a vadkant elsodorta-e a tenger.

– Talán – válaszolta Ádám. De nem amiatt, amiért téged elsodort volna. A vadkan sosem menne neki közvetlenül a sodrásnak, mert soha nem jutna eszébe, hogy a sodrás az ellensége, ami el akarja pusztítani. Megpróbálná kikerülni, mint bármely más akadályt. Ettől függetlenül

még lehet, hogy elsodorta a víz.

Később Ádám hozzátette:

– Vannak helyzetek, amikor nem lehetséges kikerülni az elemi erőket és túlélni, de az is lehet, hogy a kerülőút el van zárva. Ilyenkor jön el az idő, hogy megnyíljon a halálnak úgy, ahogyan a hidegnek is megnyílt a hegyekben. Ha mégis túléled, soha többé nem kell félned a haláltól, épp ahogyan a hidegtől sem kell félned többé.

A vég nélkül szótt háló

Amikor közeledett Ábel férfivá érésének ideje, Ádám azt mondta neki:

– Tudod, hogy sok mindent megtanítottam már neked. Azt, hogy hogyan kell élesre hegyezni egy követ, pontosan hajítani egy dárdát, ügyesen elhelyezni egy csapdát, megépíteni egy meleg sátrat, erős kötelet fonni egy kéregből és így tovább. Ezek mind hasznos dolgok, de végül mind a szemétkupacra kerülnek. A por a lábunk alatt, az ilyesféle találékonyságból származó eldobott dolgokkal van tele. Nem annak tudását szánom neked ajándékolni, hogy hogyan kell hasznos szemetet készíteni, az életet ennek ismerete nélkül is vígan le lehet élni. De van egy másik tudás, mely nélkül senki sem tud jó életet élni és ez az én ajándékom számodra. Ennek a tudásnak bölcsesség a neve. Ezt az ajándékot kaptam az apámtól és ő is az ő apjától. Jegyezd meg jól magadnak és a gyermekeidnek.

Ezután Ádám azt mondta:

– A bölcsesség első ajándéka, hogy a dolgok felszíne alá lássunk és az igaz nevükön nevezzük őket. Mostanáig úgy nevezted a dolgokat, ahogy azok számodra tűntek, nem tudván, hogy van nekik olyan nevük is, amely közelebb áll az igazsághoz. Azért van ez így, mert a gyermekek még csak a dolgok felszínét látják. Ha olyan helyre érsz, ahol az emberek a gyermekek bölcsességét csodálják, tudhatod, hogy a bolondok földjén jársz.

A gyermek rád, rám, vagy az anyádra tekint és férfinak és nőnek

nevez bennünket. De a gyermek csak a külsőnket látja, mivel mi nem férfiak és nők vagyunk, hanem szarvasok. A hús, ami a csontjainkon nő, azon szarvasok húsa, amiket megettünk. A szemek, amiket a fejünkben mozgatunk, a szarvasok szemei és mi helyettük szemléljük a világot, azt látjuk, amit ők láttak volna. Az élet tüze, ami valaha a szarvasban lobogott, most bennünk ég, és mi az ő életüket éljük, az ő útjukat járjuk isten tenyerében.

A gyermek a mezőkön vég nélkül hullámozó tengerre tekint és fűnek nevezi. De az ott nem fű. Hanem szarvas és bölény, bárány és kabóca, vakond és nyúl. Ez a maroknyi fűcsomó itt, egy egér. És az egér, az ökör, a gazella, a kecske és a bogár, mind a fű tüzéből égnek. A fű az ő apjuk és anyjuk és a kölykük is fű.

A gyermek a mezőn táncoló élőlények sokaságát látja és szöcskéknek nevezi őket. De csak a külső páncéljukat veszi észre. Azok nem szöcskék. Hanem verebek és a páncéljuk nemsokára tollakká alakul majd és az égen folytatják táncukat.

A fű és a szöcske egyazon dolog. A veréb és a róka egyazon dolog. A róka és a keselyű egyazon dolog. És ennek az egy dolognak a neve tűz, ami ma fűcsomó formájában lobog a mezőn, holnap az odújában megbúvó nyúlként, majd pedig egy sátrában ülő emberként.

A keselyű az róka, a róka az szöcske, a szöcske az nyúl, a nyúl az ember, az ember az fű. Mi együttesen alkotjuk ennek a helynek az élővilágát, megkülönböztethetetlenek vagyunk egymástól, hordozzuk körbe a tüzet, és a tűz maga isten.

Mindannyiunknál eljön az a pillanat a lángolásban, amikor a szikrákat tovább kell adnunk valaki másnak, hogy a tűz tovább

égnessen. Senki sem tagadhatja meg szikráját a tűztől és élhet örökké. Egy napon mindenki valaki másnak adatik. Te is valaki másé leszel, úton vagy afelé. Én is valaki másé leszek. A farkasé vagy az oroszláné, a keselyűé vagy a fűé, az övék leszek.

Az én halálom valaki másnak az élete lesz, és újra ott fogok állni a szél lengette fűvel, a róka szemével látok majd, együtt lélegzem a sassal és végigszaladok a szarvas nyomain.

Ádám egy darabig csöndben volt. Aztán folytatta:

– A bölcsesség második ajándéka a nyomkeresés ajándéka, hogy észrevegyük a dolgok igaz voltát. Most megmutatom neked mindennek a nyomát, ahogy apám mutatta nekem.

Emlékezz a szikla melletti helyre, a hegyek alatti helyre, a mocsárra, a sivatagra és a folyóra, mely a tengerbe torkollik. Ezek ebben a sorrendben a mi nyomaink az időben, a tájékozódási pontjaink isten tenyerében. Ez az utazás tesz minket az élet körforgásának részévé, amiben a tűz örökké lobog. Ebben találjuk meg a helyünket. Ebben élünk. Nem a sátor a mi óvóhelyünk, hanem az utazás. Az utazás a dal, amit az életünkkel éneklünk. Nem baltákat, dárdákat, sátrakat vagy kosarakat alkotó mesteremberek vagyunk. Ezek csak apróságok. Mi a szent helyek keresői vagyunk.

Az utunkat mások társaságában járjuk; a szarvas, a nyúl, a bölény és a fűrj előttünk halad, míg az oroszlán, a sas, a farkas, a keselyű és a hiéna mögöttünk. Mindegyik nyomvonal isten tenyerében fekszik és egyik sem szélesebb a másikénál, egyik sem fontosabb a másikénál. A giliszta, amely a lábad alatt kúszik, épp úgy a saját útját járja az isten tenyerében, mint te.

Akármerre is mozdul az élet, isten tenyere ott van alatta, úgyhogy az útról nem lehet letérni. Amikor elbotlasz a hegyoldalban, az része az utadnak. Amikor beteg a gyermeked és szüneteltetned kell a vadászatot, az része az utadnak. Amikor éhesen bolyongsz a sivatagban és nem találsz haza, nem vesztél el, az utadat járod. Amikor cserben hagy az ügyességed és a zsákmány túl jár az eszeden, ne a szerencsédet átkozd, az eredménytelen vadászat is része az utadnak.

Sok utazás ér véget a dárdád vagy vadászkesed hegyén. Amit elveszel azt könnyörülettel vedd, mondván: „Isten küldött téged. Szükségből veszlek el.”

Ne feledd, hogy amikor a vadász és a zsákmány találkozik, mindketten a saját utukat járják. Isten nem kevésbé küldött téged a szarvasnak, mint amennyire a szarvast küldte neked, és épp annyira szánt téged ajándékul a szarvasnak, mint amennyire a szarvast ajándékul szánta neked.

Olyanokkal is osztozunk ezen a világon, akik nem állatok, emberek vagy emberek lelkei vagy istenek. Ők a kopár és terméketlen területek lakói, a sivatagoké és a hegytetőké, ahol semmi sem terem meg. Ők nem követik a szarvast vagy a fűrjet és nem követi őket az oroszlán vagy a hiéna. De ettől függetlenül ők is a saját utukat járják az isten tenyerében, csakúgy, mint mi. Azt nem tudom megmondani, hogy milyen sors vár rájuk útjukon, mivel a nyomvonaluk kívül esik a miénken, és ember nem tudhatja, hol ér véget. Azonban minden út isten tenyerében fut és elképzelhető, hogy az ő nyomvonaluk és a miénk éppen most fonódik össze. Minden nemzedékből elhívunk közülünk néhányat, hogy kövessük őket törzshelyükhöz, és hogy megküzdve velük elnyerjük a szövetségüket

és útmutatásukat az erőhöz és az átlagon felüli bölcsességhez. Ha egyszer rád esik a választás, hogy felkutasd őket, fegyverkezz fel a bátorság és a megfontoltság minden erejével, mintha egy élet-halál harcba indulnál. Velük nem szabad tréfálkozni.

Emlékezz, hogy a te nyomvonalad csak egyetlen fonál az isten tenyerében vég nélkül szőtt hálóban. Hozzá van kötve az egéréhez a mezőn, a saséhoz a hegyoldalban, a rókáéhoz az odúban és a gyíkéhoz a kő alatt. A lehulló falevél, ami több ezer kilométernyire ér földet, hatással van az életedre. Lábad nyoma több ezer nemzedéken keresztül érezteti hatását.

Azt se feledd, hogy az a valaki, aki a nyomvonaladon áll, az te magad vagy. Sose mond, mint egy kisgyerek, hogy „A testvérem vett rá, hogy ezt tegyem” vagy hogy „A feleségem vett rá erre” vagy hogy „Az istenek vettek rá, hogy így cselekedjek”. A nyomvonal amin jársz a tiéd. Állj rajta bátorsággal.

Majd Ádám azt mondta:

– A bölcsesség harmadik ajándéka, a történések üzeneteiből olvasás képessége. Amikor az istenek megalkották a világegyetemet, oly’ módon készítették azt, hogy bárki, akinek van szeme, hogy meglássa, elolvashassa benne az Élet Törvényét. Nem szavakba öntötték, hanem dolgokba, így nem csak az ember, hanem a csiga, a szúnyog és a nyúl is el tudja olvasni.

Ezért nem fog sikerrel járni egyetlen ember sem, amikor szavakba próbálja önteni a Törvényt. Túl egyszerű a szavakhoz. Ha egy kételkedővel találkozol, aki azt mondja: „Hol van ez a Törvény? Én nem látok semmiféle Törvényt”, mondd azt neki, hogy figyelje meg a farkast,

a szarvast és a sakált és éljen úgy, mint ők. Ezek az élőlények maguk a Törvény, követik azt, és nincsenek köztük bűnösök.

Időről időre előfordul, hogy egy élőlény megőrül és megszegi az Élet Törvényét. Vadállatok és emberek között is előfordul. Vágyuk érthetetlen, azt képzelik, hogy az élet szikrája, ami bennük ég, örökké az övék és nem kell visszaadniuk a tűznek.

Ha ez megtörténik az emberrel, bármire képes lesz. Vitába keveredik bajtársaival, letámadja és meg is öli őket. Szükség idején nem hajlandó megosztani amije van. Azt mondja: „Ez az én dárdám, hozzá ne érh! Ha éhenhalsz, mert nincs dárdád, hát halj éhen”. Az ilyen embert meg kell állítani, de nem kegyetlenséggel, hanem szánalommal, mivel valamiképpen megsérült a lelke és megőrült. Az Élet Törvénye megmutatja majd, hogyan kell cselekedned.

Ha nincs hová terítened a gyékényed, csak egy tüskés bokorra, akkor kitéped a bokrot, mondván: „Ki kell tépnem téged szükségből, mivel én csak egy ember vagyok és aludnom kell a túléléshez”. Ha nem tudod máshová helyezni a táborod, mint egy sziklára, ahol a vipera él, elkergeted a viperát. Ha nem akar elmenni, akkor megölsz, mondván: „Meg kell ölnöm téged szükségből, mivel én csak egy ember vagyok, és le kell telepednem a táborommal anélkül, hogy viperák támadásától kelljen rettegnem”.

Ha eljön az ideje, a bajkeverőkkel is ekképpen kell bánnod, mivel ti csak férfiak és nők vagytok, akiknek összhangban kell élniük önmagukkal. Először tedd nevetségessé a bajkeverőt és jóindulatúan hagyd, hogy észrevegye, hogy ezt a viselkedése okozta. Ha megváltozik, hagyd abba a viccelődést és soha többé ne hozd szóba a tévedését. De ha

nem változik meg, tartsd távol magad tőle mindaddig, amíg már nem lesz kivel beszélnie, nem lesz kivel vadásznia, nem lesz ki segítsen rajta, ha beteg vagy sérült. Ha ekkor odajön hozzád és azt mondja: „Ma jó fogásom volt, megosztanám veled”, tudni fogod, hogy meg akar változni. Fogadd vissza a közösségbe szemrehányás nélkül és hagyd, hogy megjavuljon. De ha nem változik meg és továbbra is bajba keveri a körülötte lévőket, zavard el és állj őrt, hogy biztos lehess benne, hogy nem tér vissza. Ha egy idő után visszatér és arra kér, hogy újra a tábortűz köré ülhessen és valamiképpen bizonyítja eltökéltségét a változásra, fogadd vissza szemrehányás nélkül és bánj vele úgy, mint azelőtt, hogy bajkeverővé vált volna. De ha ezután sem hajlandó megváltozni és nem hajlandó elmenni és továbbra is rombolja a közösség összhangját, ha mindenki egyetért, akkor az illetőt meg kell ölni. Ha lehetséges, ezt a saját családjának kell megtennie, hogy később ne nehezteljenek a közösségre. Ha lehetséges, álmában öljék meg, könyörülettel, mondván: „Meg kell ölnünk téged szükségből, mivel mi csak emberek vagyunk és emberként kell élnünk, anélkül, hogy a téged megszállt örület elől menekülnénk.”

Majd Ádám folytatta a megkezdett gondolatot:

– Az istenek nem csak dolgokba, hanem a történésekbe is írtak, és ennek elolvasásához kell mind közül a legkifinomultabb bölcsesség.

Nem szabad félned attól, hogy szembeszállj bármivel, de a bölcs ember nem feszül neki a dagály áramlásának. Nem hagyja azt sem, hogy a dagály elsodorja, mondván „Jaj, az istenek az életemet akarják!” Ehelyett áthalad az áramláson és megkeresi azokat a kerülőutakat, amiket számára az istenek hagytak.

Itt van ezzel kapcsolatban egy történet:

Egy napon egy ember vadászni indult és meglátott a hegyoldalon egy kost. Azt gondolta magában: „Nem tudom, hogy ezt a kost nekem szánták vagy van még elintézendő dolga, de ezt csak egyetlen módon deríthetem ki.” És minden erejével üldözőbe vette a kost. De nem sokkal később elbotlott egy kőben és elesett. Összeszedte magát, mondván: „Nos, lehet, hogy az isteneknek más tervük van ezzel a kossal, de ezt csak egyetlen módon deríthetem ki”, és nekiiramodott. Nem sokkal ezután elbotlott egy gyökérben és beleesett egy hasadékba. Anélkül, hogy megállt volna, hogy megvizsgálja sérüléseit, újra felpattant és azt mondta: „Talán ez a kos élhet még egy napot. Azonban ezt csak egyetlen módon deríthetem ki”, és igaz vadász módjára folytatta a hajszát. Ám alig ezután kimozdított a helyéről egy követ és elindított egy hegyomlást, ami horzsolások és ütések közepette lesodorta őt a hegyoldalról. De továbbra sem adta fel, összeszedte magát és újrakezdte, mondván: „Lehet, hogy ma rajtam a sor, hogy éh gyomorral térjek haza, de mindezek ellenére ezt csak egyetlen módon deríthetem ki.”

Történetesen a kosnak valóban volt még elintézendő dolga és az istenek nem szánták az embernek. De látva, hogy mennyire elszánt ez a vadász, az istenek azt gondolták magukban: „Úgy tűnik, ennek az embernek nagyobb a szüksége, mint a kos elintézni való dolga, adjuk hát neki”. És nem sokkal később, újabb ballépések nélkül, a vadász utolérte és elfogta prédáját. „Most végre megtudtam! – gondolta a vadász – Mindennek ellenére a kost nekem szánták!” És természetesen igaza volt.

Most pedig itt van erről egy másik történet. Ugyanerről a vadászról szól, és ugyanúgy hangzik egészen a hegyomlás pillanatáig. Ahogy

korábban, a kosnak most is volt még elintézendő dolga és az istenek nem szánták az embernek. De az istenek, az ember minden elszántsága ellenére úgy gondolták, hogy a kos dolga fontosabb az ember szükségénél és nem engedhetik, hogy megszerezze. Úgyhogy a következőket gondolták: „Meg kell állítanunk a vadászt, hogy ne ölhesse meg a kost.” És a vadász nemsokkal később egy hasadékba lépett és annyira kifícamította bokáját, hogy már járni is alig tudott. „Most végre megtudtam!” – kiáltotta a vadász. „A kosnak még volt elintézendő dolga, nem nekem szánták!” És természetesen igaza volt.

Végül pedig itt van erről egy harmadik történet is. Ugyanerről a vadászról szól és ugyanúgy hangzik egészen addig a pillanatig, hogy belelép a hasadékba és kifícamítja bokáját. De ahelyett, hogy elfogadná a tényt, hogy a kost nem neki szánták, a vadász összeszedte magát és iszonyatos kínok között tovább bicegett, mondván: „Mindennek ellenére, még mindig csak egyetlen módja van, hogy megbizonyosodjak!”

Az istenek meglepődtek ennek az embernek az ostobaságán és azon gondolkoztak, mit tehetnének, hogy megállítsák. „Úgy látszik, – gondolták – hogy semmi más nem vethet véget ennek a hajszának, mint ha ráomlik a hegy”. Így hát nemsokára, az egész hegy emberünkre omlott és egy pillanattal azelőtt, hogy kilapult volna, azt mondta: „Most végre megtudtam!”

Ezt a három mesét az apámtól kaptam és nem tudtam, hogyan adhatnám át neked jobban annál, mint hogy elismételtem őket. Bármit teszel, tedd teljes szívvel és őszinte akarattal, de tartsd nyitva a füledet, hogy meghalld az üzenetet, amit a történések mesélnek és ne kényszerítsd az isteneket, hogy egy hegyet kelljen rád borítaniuk, hogy

felfogd.

Ezután Ádám azt mondta:

– Itt van számodra még egy hasonló szellemű mese. Történt egyszer, hogy egy csapat oroszlán és egy farkasfalka szomszédos területen éltek és nagyon bosszantották egymást, mert a farkasok néha az oroszlánok területén, az oroszlánok pedig a farkasok területén vadásztak. Úgyhogy az oroszlánok végül azt mondták maguknak: „Vessünk véget ennek a rivalizálásnak egyszer s mindenkorra. Ma éjjel, pirkadatkor támadjuk le a farkasokat és pusztítsuk el őket mind egy szálig.” És pontosan így is tettek.

Ezután az oroszlánoknak valóban könnyű lett a dolguk. Mivel már nem kellett osztozniuk a farkasokkal, a vadak oly' bőségesek voltak, hogy alig kellett néhány lépést tenniük a barlangjuktól és már ott is volt a vacsorájuk. Sok kölykük mind jóllakottan és játékosan nőtt fel. De egy öreg oroszlán, a helyzetet látva azt mondta: „Azt hiszem hibát követtünk el. A kölykeinkből kövér, lassú és szelíd oroszlánok lesznek. Az oroszlánoknak nem ilyenekké kellene válniuk. Szikárnak, gyorsnak és vadnak kéne lenniük, mint amilyenek a mi fiatalságunk idején voltak.”

A többi oroszlán kinevette és azt mondták: „Hogy lehetnének szikárak a kölykeink, amikor annyira sok a préda? Miért kellene gyorsnak lenniük, amikor csak ki kell nyújtaniuk mancsukat és máris vacsorázhatnak? És miért kellene vadnak lenniük, amikor minden ellenségünk elpusztult?”

Így az öreg oroszlán elhallgatott és a kölykök kövér, lassú felnőttekké lettek és olyan békések voltak, akár egy pincsikutya. De egy napon egy vad kutyafalka érkezett északról, mivel az árvíz elöntötte a területüket.

Szikárok voltak és éhesek, gyorsak és vadak, és míg az oroszlánok vonakodtak a harcba szállástól, a kutyák lerohanták és könnyedén cafatokra tépték őket.

Látod, az öreg oroszlánnak igaza volt. Bár az oroszlánok nem voltak elég bölcsék ahhoz, hogy észrevegyék, az ősi riválisaik, a farkasok tartották életben őket, és amikor elpusztították a farkasokat, velük pusztították magukat is. Még ha nem is jött volna a kutyafalka, az első szárazság vagy árvíz könnyedén végzett volna velük. De persze ez csak egy mese. Az oroszlánok ismerik az Élet Törvényét és aszerint élnek, sosem viselkednének ennyire ostobán.

Az emberek, ahogyan az oroszlánok is, ragadozók és mint minden ragadozó, mi is belefáradunk néha a prédáért folytatott versengésbe. De akármennyire is van elegünk belőlük, szükségünk van a versenytársakra az életben maradáshoz, nélkülük elhíznánk, ellustulnánk és elpuhulnánk. És előbb vagy utóbb elpusztulnánk. Ez az emberi riválisainkra is igaz. Időről időre megmutatjuk szomszédainknak, hogy nem lettünk még kövérek és szelídek – és ők is meg fogják mutatni nekünk!

Ha szükség lesz rá, légy a csatában vad és elszánt, de ne feledd, hogy riválisainkat épp annyira a mi életünkért küldték, mint ahogyan a szarvast. Tiszteld őket, ahogyan a szarvast tiszteled és légy nagylelkű a csatában legyőzöttek feleségeivel és gyermekeivel; arról a harcosról, aki egyszerre vitéz és nagylelkű, sok nemzedéken át szólnak majd az énekek.

Aztán Ádám így folytatta:

– Ahogyan semmilyen erőfeszítés sem állíthatja meg a dagályt, úgy semmilyen erőfeszítés sem hozhat gyümölcsöt azelőtt, hogy eljönne a maga ideje. Az ember nem tanulhatja meg, hogyan legyen vadász,

mielőtt vadásszá válna. A vadászatot egész egyszerűen nem lehet megtanulni azelőtt, hogy elkezdenénk vadászni. Ugyanez igaz a felnőtté válásra is. A gyermek sem tanulhatja meg, hogyan legyen felnőtt azelőtt, hogy felnőtté válna. Ezért ma, mikor még gyermek vagy, minden szabad számodra. De holnap, mikor már férfivá leszel, azon dolgokat amiket gyermekként megtehetted, már nem teheted meg. Ha ma hirtelen felindulásból összetöröd a dárdádat egy sziklán, nevetek rajtad és készítek neked egy újat, mert ma még gyermek vagy. De ha holnap teszed ezt, neked kell új dárdát készítened, különben éhezni fogsz, mivel holnaptól épp olyan férfi leszel, mint én és felelősséget kell vállalnod életedért.

Erről szól a felnőtté avatás rítusa: nem arról, hogy már megtanultad, hogyan kell felnőttnek lenni, hanem hogy mostantól ezt el kell kezdened megtanulni. A beavatást követő napon a gondolkodásod ugyanolyan lesz, mint az azt megelőzőn, de mindemellett rendelkezni fogsz a felnőttek jogaival és elvárják majd, hogy teljesítsd a felnőttek kötelezettségeit. És ugyanúgy fogsz megtanulni megbirkózni velük, ahogyan megtanultál vadásszá válni: azáltal, hogy elkezded.

Végül Ádám azt mondta:

– Kezded megismerni az Élet Törvényét. Én is kezdem megismerni. Ha életem utolsó napján megkérdezel, hogy ismerem-e az Élet Törvényét, azt fogom válaszolni, hogy: „Kezdem megismerni.”

Ha bárki azt mondja neked, hogy ismeri az Élet Törvényének egészét, vagy szavakba tudja önteni azt, az az ember bolond vagy hazug, mivel az Élet Törvényét a világegyetembe írták és egyetlen ember sem ismerheti meg teljes egészében. Ha bármikor kétséged lenne a Törvénnyel kapcsolatban, kérj tanácsolt a hernyótól, a sirálytól vagy a

sakáltól; egyetlen ember sem fogja jobban tudni vagy kitartóbban követni, mint ők.

Befejezésül Ádám azt mondta:

– Az ajándék, amit neked adok, a bölcsesség, nem egyéb. Ez az én hagyatékom számodra, a hagyatéka, amit az apámtól kaptam, aki szintén az ő apjától kapta. Ez a nemzedékek hagyatéka, az egyik nemzedéktől a másiknak, az idők kezdete óta. Az eszközeid ki fognak csorbulni, a dárdád el fog törni, a sátrád szét fog esni, a köteled ki fog rojtosodni, de a tudás, amit átadtam, soha sem fog elkopni. Ezer nemzedék múlva is épp olyan erős lesz, mint amilyen ezer nemzedékkel ezelőtt volt.